

RISØR KOMMUNE

Strategi for frivillighet i Risor kommune

Frivilligstrategi

UTKAST TIL HØRING, APRIL 2021

VEDTATT AV RISØR BYSTYRE XX.XX.2021, POLITISK SAK 21/XX, ARKIVSAK 2021-XX

Vi skal vokse - gjennom samarbeid og attraktivitet

Innhold

1)	SAMMENDRAG.....	3
2)	BAKGRUNN FOR STRATEGIEN.....	3
3)	FORMÅL MED STRATEGIEN	4
4)	BESKRIVELSE AV NÅSITUASJONEN.....	4
5)	BESKRIVELSE AV UTFORDRINGSBILDET	8
6)	BESKRIVELSE AV UTVIKLINGSTREKK	9
7)	MULIGHETER OG RETNING FOR ØNSKET UTVIKLING	9

1) Sammendrag

Det finnes et bredt spekter av frivillige lag og foreninger i Risør innen rekreasjon, sosialt arbeid, idrett, kunst og kultur, tro og livssyn med mer. De frivillige organisasjonene fremmer sosialt felleskap, engasjement og samfunnsdeltakelse, og er blant grunnpillarene i velferdssamfunnet og demokratiet.

Det frivillige arbeidet skal ikke erstatte de tjenestene som kommunen er pålagt å yte innbyggerne etter lov og forskrift, men utgjøre et viktig supplement til dette. Frivilligstrategien bygger på relevante mål og strategier i kommuneplanen. Den skal beskrive dagens situasjon i Risør og synliggjøre utviklingsmulighetene for at frivillig sektor, næringsliv og offentlige aktører kan samhandle til det beste for innbyggerne.

2) Bakgrunn for strategien

Frivillig arbeid kan defineres som «alt ubetalt ikke-obligatorisk arbeid et individ eller en organisasjon utfører gjennom aktiviteter utenfor egen husholdning». Frivillig sektor er en fellesbetegnelse for frivillige organisasjoner og den øvrige frivillige innsatsen. I blant brukes også betegnelsen «tredje sektor» som et tillegg til privat og offentlig sektor.

*Regjeringa anerkjenner den sentrale rolla til frivilligheita som ein arena for inkludering og integrering. Deltaking i frivilligheitsfellesskapen kan vere nøkkelen inn i lokalsamfunnet, utdanninga og arbeidslivet. Ikkje som ei erstatning for strukturelle tiltak som det offentlege har ansvar for, men som ein heilt sjølvstendig faktor.*¹

I Veikart for bedre levekår (utledet av Regionplan Agder) heter det: *Fram mot 2030 skal vi jobbe sammen for å gjøre livet best mulig for flest mulig i Agder.* Agder Fylkeskommune er nå i ferd med å utforme en frivilligstrategi som Risør kommune vil se til når den foreligger.

En mangfoldig og levende frivillig sektor er av grunnleggende betydning for et godt lokalsamfunn. Kommunen ønsker å fastsette en strategi (muligens med tilhørende tiltaksplan) som skal bidra til at kommunen lykkes sammen med frivilligheten. (Risør kommunes planstrategi²) I forbindelse med behandling av Handlingsprogram og økonomiplan 2021-24 med budsjett 2021 vedtok Bystyret: *Frivilligsentral skal drives med høy aktivitet og en god organisering av oppgavene. Det statlige tilskuddet til Frivilligsentral brukes i sin helhet til lønn til frivilligkoordinator og drift av Frivilligsentralen.*

Risør kommune ønsker at «Frivillighet» i mindre grad forstås som *ikke-betalt og ikke-obligatorisk arbeid*, og i større grad handler om inkludering, gode relasjoner og deltakelse i gode lokalsamfunn. Frivilligstrategien skal synliggjøre hvordan Risør kommune vil mobilisere alle gode krefter for å arbeide målrettet med dette i tiden framover.

¹ Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfoldig — Den statlege frivilligheitspolitikken <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-10-20182019/id2621384/>

² [Risør kommunes Planstrategi](#)

3) Formål med strategien

Det overordnede formålet med strategien er å støtte en sterk og aktiv frivillig sektor, som bidrar til aktive og helsefremmende liv, tilhørighet og et attraktivt sted å bo og leve.

Frivilligstrategien skal

- legge til rette for at aktørene i frivillig sektor og enkeltpersoner kan bidra med sitt engasjement i lokalmiljøet
- legge til rette for at samarbeidet mellom frivillig sektor og kommunen preges av kommunens verdier: løsningsorientert, trygghet, åpenhet og likeverd.
- støtte opp om kommuneplanens satsningsområder

4) Beskrivelse av nåsituasjonen

4.1 OVERSIKTSBILDE AV FRIVILLIG SEKTOR I RISØR

Risør har en aktiv frivillig sektor med rundt 130 ulike frivillige lag og foreninger med stort spenn i størrelse, formål og organisering, i alle deler av kommunen. De tilbyr aktiviteter innenfor et mangfold av interessefelt og har tilbud til alle aldersgrupper. Risør kommune samarbeider bredt med frivillige på de fleste tjeneste- og samfunnsområdene. Ofte er samarbeidet uformelt og knytta til personlig engasjement og muntlige avtaler. Andre samarbeidstiltak er avtalefesta med økonomiske og ressursmessige rammer. Risør kommune har i dag faste kontakt- og møtepunkt med deler av frivilligheten, og samarbeidsavtaler med flere lag og organisasjoner. I tillegg involveres unge, eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne gjennom de lovpålagte rådene, samt Flerkulturelt råd, nedsatt 2018 (PS 63/18).

4.2 MÅLGRUPPER

4.2.1 Barn og unge

I Risør kommune var det i 2020 rett i overkant av 1 200 barn i alderen 0-17 år, og i aldersgruppene opp til og med 24 år fordeler antallet seg slik:

Risør	0-4 år	248
	5-9 år	338
	10-14 år	396
	15-19 år	421
	20-24 år	396

Gjennom lek og aktivitet blir barn og ungdom inkludert i fellesskap og opplever tilhørighet og mestring. Regjeringens Fritidserklæring (2016) bygger på artikkel 31 i FNs barnekonvensjon, som sier at alle barn har rett til fritid og lek, og til å delta i kunst og kulturliv. Fritidserklæringen har som mål at alle barn, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst en organisert fritidsaktivitet sammen med andre barn.

Ungdata-undersøkelsene viser at en relativ høy andel av ungdom i Risør deltar i organiserte fritidsaktiviteter:

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Geografi									
Hele landet	63	63	63	64	65	66	66	65	64
Agder	65	65	65	65	68	68	68	66	66
Risør	..	60	70	66	..
Arendal	..	59	65	64	..
Gjerstad	49	..	62	72	..
Tvedestrand	..	48	56	53	..

Andel ungdomsskoleelever som svarte "Ja, jeg er med nå" på spørsmålet: "Er du, eller har du tidligere vært med i noen organisasjoner, klubber, lag eller foreninger - etter at du fylte 10 år?", i prosent av alle som svarte på dette spørsmålet. (Ungdata)

I Risør lever 15% av barna i aldersgruppen 0-17 år (165 barn) i familier med «vedvarende lavinntekt» (2020). Noen av disse barna (og voksne) kan få dekket utgifter til én organisert fritidsaktivitet fra NAV, men det er flere familier utenfor NAVs støtteordninger som har økonomiske utfordringer. Det kan også være andre barrierer enn økonomi som hindrer deltakelse. Derfor skal tilbud rettet mot barn og unge fortrinnsvis være gratis og utformet på en måte som ikke virker stigmatiserende. Ved behov for tilrettelegging for deltakelse skal det tas utgangspunkt i den enkeltes behov, ressurser og utfordringer, i samarbeid med deres foresatte (se Bedre Tverrfaglig Innsats, BTI-modellen).

Tilskuddsordninger skal utnyttes til å finansiere aktivitetstilbud i størst mulig grad. Tidligere har eksempelvis tilbud ved Kilandsenteret i Grimstad (Fun365) vært finansiert av tilskudd fra Bufdir³ (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet). I 2021 har UngNorgeSør (samarbeid med NAV sosial og flyktningsjenesten) og etter skoletid-tilbud på 5.-7. trinn ved Drive For Life Inspire ved en av barneskolenes søkt om tilskudd til aktivitetstilbud for barn og unge i Risør kommune.

Skolens eksisterende tilbud, SFO og etter-skoletidtilbud kan i større grad sees i sammenheng med muligheter for å samarbeide med frivilligheten. Ved Hope oppvekstsenter er eksempelvis frivillige involvert i tilbud om en time gratis SFO/leksehjelp hver uke, samt «Lyttetenner».

Risørhuset, med bibliotek, kino, scene og møterom, samt Scenehuset like ved, brukes i dag av flere lag og foreninger for barn og unge. Det er potensiale for sterkere fokus på ungdom og mobilisering av frivillige, med støtte fra eksisterende administrasjon ved Risørhuset og samarbeid mellom Risørhuset og Scenehuset. Mars 2021 initierte Risørhuset et felles møte med aktørene som jobber med kultur for barn og unge på Scenehuset som resulterer i kulturverksted for ungdom høsten 2021 støttet av UKM. Verkstedene er tenkt som et opptrinn til UKM på Risørhuset og Scenehuset våren 2022. I dette arbeidet er det ønskelig at frivillige organisasjoner og prosjektstøtte med eksterne midler kunne bidra til en prosjektmedarbeider (koordinator) med kompetanse på arbeid med ungdom som kan sikre gode aktiviteter nært oppimot de nåværende fritidstilbudene, relasjoner i målgruppene og tilstedeværelse på Risør- og Scenehuset.

Barn og ungdom skal involveres og ha innflytelse over sin lek og fritidsaktivitetene de skal delta i. Risør Ungdomsråd, skolens elevråd og Risørhusets ungdomsstyre skal medvirke til utforming av tilbud, forslag til tiltak og prioritering av midler.

³ Nasjonal tilskuddsordning for inkludering av barn og unge, https://www.bufdir.no/Tilskudd/Soke_om_tilskudd/Barn_og_ungdom/lavinntekt/

4.2.2 Eldre

På landsbasis blir det flere eldre, og andelen eldre i befolkningen øker. Dette bildet er Risør i høy grad en del av. Risør kommune har lenge hatt en større andel eldre i befolkningen enn landsgjennomsnittet. Bare i den øverste aldersgruppen har vi en lavere andel..

Alder	65-74 år	75-79 år	80 år +	90 år +	100 år +
Måltall					
antall	996	309	368	72	1
andel (prosent)	14,6	4,5	5,4	1,1	0,0
forholdstall (Norge=100)	147	138	126	125	70

Befolknings sammensetning. Antall i og andel av befolkningen i ulike aldersgrupper bosatt pr. 01.01.21. Forholdstall (Norge=100) = Forhold mellom kommunens andel og andelen på landsbasis. Eksempler; forholdstall = 130 betyr at kommunens andel er 30 % høyere enn landsnivået. Et forholdstall på 87 betyr at kommunens andel er 13 % lavere enn landsnivået.

Leve hele livet reformen er vedtatt i Risør kommunes kommuneplan, som et av arbeidsområdene innen helse og omsorg. Leve hele livet har frivillighet som et viktig tema. De fleste eldre gode liv, er aktive og deltar i sosiale fellesskap, og får helse- og omsorgstjenester når det er behov (Leve Hele livet, sammendrag) Dette er svært positivt både for enkeltindividet og for samfunnet. Utgangspunktet for Regjeringens kvalitetsreform «Leve hele livet» (Meld. St.15, 2017-2018) er å skape et mer aldersvennlig samfunn jevnt over, fordi kvaliteten på Eldres liv kan bli bedre, og hjelpebehov kan utsettes eller reduseres med målrettet innsats. Mobilisering av frivillig aktivitet rundt eldre er et viktig virkemiddel i dette arbeidet.

Dagens eldre er en betydelig ressurs for samfunnet, da de har mange år som pensjonister med relativt god helse. Gjennom frivillige arbeid kan eldre bidra med sine ressurser, kunnskaper og tid. Å legge til rette for frivillig aktivitet for eldre er derfor viktig, og vil blant annet bidra til å motvirke passivitet og ensomhet.

Det er også hensiktsmessig å engasjere flere frivillige i arbeid på Helse- og omsorgssektorens område. Undersøkelser på landsbasis viser at kommunene har behov for frivillig innsats på helse- og omsorgsfeltet, og erfaringer fra eldreomsorgen i Risør kommune viser det samme. Frivillige kan bidra der helsetjenesten kommer til kort, for eksempel med samtaler, aktivitet og hygge. Dette kan frigjøre kapasitet for helsepersonell. Frivillige i helsetjenester for eldre må organiseres av det offentlige, i motsetning til å kun legge til rette for, slik man gjør overfor lag og foreninger.

Mange eldre i Risør er engasjert i frivillig arbeid, og mange eldre støtter seg til tilbud og tjenester i regi av frivillige. Lag og foreninger som jobber med og for eldre utgjør den største delen av den frivillige aktiviteten blant eldre. (Her kan nevnes mange, og kanskje noe burde vært trukket inn her?) I dag foregår det slik at personer som ønsker å være frivillige henvender seg direkte til den organisasjonen de ønsker å delta i, eller som i helsetjenesten, den arbeidsplassen de er pensjonert fra.

For eldre som trenger omsorg og hjelp, er familie, slekt, venner og naboer viktige (Leve hele livet s. 47). Trolig leier også eldre som har økonomi til dette inn hjelp til praktiske oppgaver, som handling, husarbeid og vedlikehold.

Frivilligheten knyttet opp mot «hjemmeboende» eldre med sammensatte helsetjenester og til personer som har sitt hjem på institusjon, utøves i tett samarbeid med omsorgsenhetene. Det er lang tradisjon med å inkludere frivillige som en ressurs til praktisk

hjelp, aktivitet og samtaler på sykehjemmet. Mange av de frivillige er pensjonister som på eget initiativ ønsker å bidra, andre bidrar gjennom en frivillig organisasjon.

Helsetjenesten i Risør har erfaring med at pårørende av syke og eldre gjør mange oppgaver, og blir slitne selv. Man kan tenke seg at frivillige kan være en avlastning også for pårørende, de kan bidra med praktisk hjelp og være noen å snakke med.

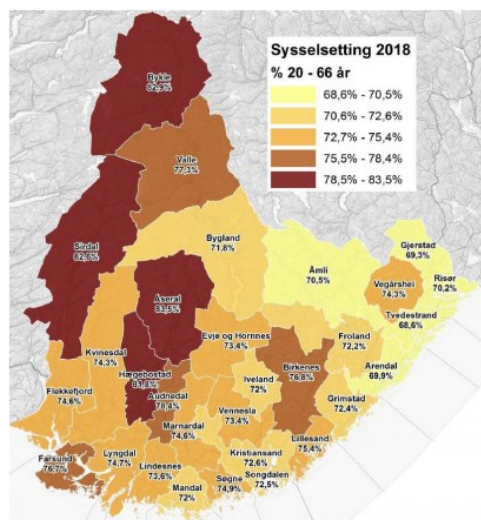
Tilbudet Åpent dagsenter er et ukentlig tilbud for hjemmeboende eldre, på Frydenborgsenteret. Tilbudet er organisert av helsetjenesten som hele tiden er tilstede, men frivillige i turnus gjør at tiltaket kan gjennomføres. Helsetjenesten jobber for at dette skal fortsette.

Aktivitetsvenn er et tiltak for personer med demens. Aktivitetsvenn har vært et tilbud i Risør, organiser som et samarbeid mellom Helse- og omsorg, Frivilligsentralen og Nasjonalforeningen. Tiltaket er per i dag ikke i gang, men det er ønskelig å se på om dette kan startes på nytt.

Sterk og stødig trening for hjemmeboende eldre, er et annet eksempel på et samarbeid mellom frivillige og helsetjenesten og intensjonen er å videreføre tilbudet.

4.2.3 Alle

Mange behov og tilbud er mindre avhengig av hvilken aldersgruppe man tilhører, og mer avhengig av interesser, ressurser og utfordringer.

Agder-fylkene generelt har lavere andel sysselsatte enn landet som helhet, og mindre grad av likestilling i arbeidsmarkedet, med særlig mange kvinner i deltidsstillinger. I 2018 var sysselsettingen for befolkningen mellom 20 og 66 år i Risør kommune 70,2 %, mens det på nasjonalt nivå er 76,2 %.

Sysselsettingsandelen er, og har alltid vært, Risørs største utfordring. Her ligger vi også fortsatt en del under nasjonale snitt, men det har vært en positiv utvikling de siste årene.

Høy andel innbyggere i arbeidsfør alder utenfor arbeidslivet eller i deltidsstillinger indikerer flere innbyggere med behov for tjenester fra NAV og kommunale helse- og omsorgstjenester, men også behov for meningsfull aktivitet og en stor potensiell ressurs innen frivilligheten. Kommunen skal legge til rette for bedre muligheter for å koble mennesker, ressurser og behov sammen. Frivilligheten kan være en arena for mobilisering av gode krefter som fremmer deltakelse, inkludering, gode relasjoner og gode lokalsamfunn. Deltagelse i frivilligheten kan være nøkkelen inn i utdanning og arbeidsliv.

Tilbudet av organisasjoner, fritidstilbud og kulturtilbud påvirker individuell utfoldelse og bidrar samtidig til å skape identitet og tilhørighet i et lokalmiljø. Det samme gjelder tilgangen på åpne møteplasser, rekreasjonsområder og urørt natur. Opplevelsen av lokalmiljøet vil også være preget av utsiktene til utdanning, arbeid og familieetablering på sikt. Barn og unge bruker lokalmiljøet i større grad og på en annen måte enn foreldrene.

Trygge og sunne lokalmiljøer er derfor særlig viktig for denne gruppas velferd. (kilde: <http://www.ungdata.no/Lokalmiljoe/Treffsteder-for-unge>)

Det er ikke gjort undersøkelser blant voksne når det gjelder tilfredshet med lokalmiljøet og tilgang på gode treffsteder, men andelen ungdom i Risør som er tilfredse med dette, er lavere enn i landet og andre kommuner i vår region, og vi ser dessverre en negativ utvikling fra 2016 til 2019.

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Geografi									
Hele landet	70	70	70	70	70	70	70	68	68
Agder	71	71	71	71	72	72	72	70	69
Risør	..	69	71	61	..
Arendal	..	67	68	70	..
Gjerstad	65	..	61	78	..
Tvedestrand	..	64	63	56	..

Andel ungdomsskoleelever som svarer «svært fornøyd» eller «litt fornøyd» på spørsmålet: "Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med lokalmiljøet der du bor?", i prosent av alle som har svart på dette spørsmålet. (Ungdata)

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Geografi							
Hele landet	50	50	50	49	50	49	50
Agder	64	64	64	62	62	61	61
Risør	35	24	..
Arendal	48	55	..
Gjerstad	22	..	41	54	..
Tvedestrand	37	45	..

Andel ungdomsskoleelever som svarer «Svært bra» og «Nokså bra» på spørsmålet «Hvordan opplever du at tilbudet til ungdom er når det gjelder lokaler for å treffe andre unge på fritida?», i prosent av alle som svarte på spørsmålet. (Ungdata)

5) Beskrivelse av utfordringsbildet

5.1 TJENESTEENHETENES UTFORDRINGER

Tjenesteenhetene i Risør kommunes utfordringer med å møte brukernes behov ut over de lovpålagte tjenestene handler i stor grad om kapasitet, både til å utføre tjenestene selv, men også til å mobilisere og støtte den frivillige innsatsen som allerede ytes i dag. Det er også en utfordring å mobilisere tjenestemottakerne til å selv stille som frivillig eller delta i frivillige lag og foreninger, med alle de positive effektene dette kan ha for den enkelte.

5.2 FRIVILLIGHETENS UTFORDRINGER OG BEHOV

Frivillige lag og organisasjoner har formidlet utfordringer med å kunne opprettholde og utvikle sine aktiviteter:

- Økonomi - kostnader knyttet til aktivitet, leie av lokaler og anlegg, uforutsigbare rammebetingelser
- Administrasjon - vanskelig å holde seg orientert om støtteordninger og krevende å skrive søknader
- Rekruttering - medlemmer, frivillige til aktiviteter og styremedlemmer over tid
- Synlighet - utfordrende å nå ut med informasjon om aktivitet og arrangement
- Lokaler og utstyr - tilpassa aktuell aktivitet, tilgang til utstyr som projektor, lydutstyr, stoler, kjøkken med mer

6) Beskrivelse av utviklingstrekk

Frivilligheten er i endring, og holdninger og motivasjon til å engasjere seg i frivillig sektor har endret seg. I Frivillighetsbarometeret 2020 oppsummeres utviklingstrekke slik⁴:

6.1 DELTAGELSE I FRIVILLIG ARBEID

- *To av tre oppgir å ha deltatt i frivillig arbeid det siste året. Det er en noe større andel enn i 2019.*
- *Eldre aldersgrupper oppgir å delta mer i frivillig arbeid enn andre aldersgrupper.*
- *Det er en viss sammenheng mellom høy utdanning og større grad av deltagelse i frivillig arbeid.*

6.2 MOTIVASJONEN TIL Å GJØRE FRIVILLIG ARBEID

- *Å være til nytte og bidra, samfunnsverdi og jobbe med noe man brenner for, samt det sosiale, motiverer mest.*
- *Motivasjonen er til dels ulik avhengig av alder og interesser. Denne kunnskapen bør brukes til å mobilisere ulike grupper på ulike måter.*
- *Arbeidserfaring er for eksempel viktig for de yngste. Det sosiale er viktigere for de eldre.*

6.3 REKRUTTERING

- *Færre oppgir å bli forsøkt rekruttert i 2020.*
- *Flest oppgir at de har blitt rekruttert gjennom bekjente eller markedsaktiviteter.*
- *Motivasjonen er til dels ulik avhengig av alder og ulike typer organisasjoner. Denne kunnskapen bør brukes for å gjøre rekrutteringsarbeidet mer effektivt. Den yngste aldersgruppen rekrutteres for eksempel i langt større grad gjennom markedsaktiviteter.*

2022 er utpekt til Frivillighetens år og det forventes nasjonal aktivitet i løpet av dette året som kommunen kan dra nytte av i arbeidet med å motivere til deltakelse og styrke det frivillige området.

7) Muligheter og retning for ønsket utvikling

Risør kommunes hovedmål er at vi skal vokse gjennom samarbeid og attraktivitet.

En viktig tilnærming for å nå målene fremover, er samarbeid. Små og mellomstore kommuner blir i større grad avhengig av samarbeid og samhandling internt, med andre kommuner, med næringsliv, private aktører og frivillige for å kunne levere effektive

⁴ <https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/frivillighet-norge/Frivillighetsbarometeret-2020-til-nett.pdf?mtime=20201204102701&focal=none>

tjenester og tilpasse oss fremtidens utfordringer. Vi må skape gode arenaer for samhandling for å finne gode løsninger i felleskap.

Blant de mest aktuelle strategiene i kommuneplanen⁵ for å lykkes med dette:

Vi skal styrke helsefremming og forebygging med fokus på tidlig innsats - Utarbeide gode samarbeidsrutiner på tvers av enheter, profesjoner og frivillige - Legge til rette for at innbyggerne skal være aktive og ta ansvar for egen helse.

Alle skal oppleve mestring, tilhørighet og god livskvalitet - Øke aktivitetstilbudet og antall tilrettelagte arbeidsplasser - Inspirere innbyggerne til egeninnsats, til å ta ansvar for egen helse og til å være aktive deltakere i fellesskapet.

Innbyggerne skal være en ressurs i eget liv og for andre - Legge til rette for samskaping og inkludering der brukeren er i fokus og har mulighet til medvirkning - Tilrettelegge for sosiale nettverk og forutsigbare samarbeid med frivillige og pårørende - Skape et aldersvennlig samfunn og implementere reformen "leve hele livet" i kommunen.

7.1 TJENESTEENHETENES BEHOV

Tjenesteenhetene i Risør kommune har formidlet ulike behov og ønsker for samarbeid og kontakt med frivillige lag og organisasjoner for å kunne møte behov ut over lovpålagte tjenester:

- drahjelp og koordinering (informasjon, rekruttering, oppfølging, formidling av frivillige og oppgaver til frivillige, mm som støtte til intern organisering av det frivillige arbeidet
- drahjelp i tilbudet Aktivitetsvenn og frivillige som hjelper eldre med sammensatte behov og aleneboende med enkle praktiske oppgaver, følge til lege og sykehus og aktiviteter, Treningsgruppe, gåturer og frokostvert til sykehjemsbeboere, gjennomføring av Åpen dag på Frydenborgsenteret
- overordnet organisering av Sterk og stødigtrening for seniorer
- løfte attraktiviteten i det å være frivillig og dermed bidra til rekruttering (tilbud om å delta i et fellesskap, veiledning så man føler seg trygg i rollen, enkle løsninger for å verve seg, oversiktlig og forutsigbare rammer slik at man vet hva man sier ja til)
- utlånsentral
- arenaer der flyktninger og innvandrere møter lokalsamfunnet og får praktisert norsk

7.2 FRIVILLIGHETENS BEHOV

Frivillige lag og organisasjoner har formidlet ulike behov og ønsker for samarbeid og kontakt med kommunen for å kunne opprettholde og utvikle sine aktiviteter:

- systemer som ivaretar frivillighetens behov, uavhengig av hvordan de er organisert
- tydelig beskrivelse av kommunens oppgaver og hva frivilligheten kan forvente av kommunen
- database for rekruttering av frivillige
- økonomisk støtte
- ressurs- og kompetansedeling
- informasjon og videreformidling

⁵ <https://www.risor.kommune.no/f/p1/i50c6df5-d969-482f-970d-61766260af09/samfunnsdel.pdf>

- møtelokaler og møteplasser

7.3 STRATEGIER

Foreløpige strategier og veivalg som skal fremme en sterk og aktiv frivillig sektor i Risør kommune, som både bidrar til aktive og helsefremmende liv, tilhørighet og et attraktivt sted å bo og leve.

7.3.1 Møteplasser

Fritidstilbud og møteplasser som utformes på en slik måte at de er tilgjengelige for alle, kan bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Risørhuset, biblioteket, idrettsanleggene, barnehager og skoler med sine uteområder, Scenehuset, Musikkens hus og kirkene kirkene/bedehusene er viktige aktivitetsarenaer og møteplasser i nærmiljøet. Kommunen tilbyr allerede lag og foreninger bruk av disse uten kostnad, men det er potensiale i å se på fordeling av tider og enda bedre utnyttelse og flerbruk/sambruk. Kommunen er i ferd med å ta i bruk nytt bookingsystem for å reservere lokaler via hjemmesiden som kan bidra til å synliggjøre og tilgjengeliggjøre de tilbudene som finnes. Skateanlegget som planlegges etablert etter sommeren 2021 er et viktig og lenge etterspurt anlegg for uorganisert aktivitet.

7.3.2 Digitale løsninger

AlleMed-dugnaden i Arendal kommune konkluderte med at «alle vil ha en digital løsning». Ved etablering skal en være oppmerksom på at det innebærer mye jobb å endre vanene til aktørene, og det er hard konkurranse fra andre digitale løsninger som de ulike aktørene benytter, som Mindrett eller egne grupper i sosiale medier. Arendal kommune har pilotert Fritidskortordningen med statlig tilskudd, og har brukt mye ressurser på å utvikle Friskus til å også inkludere tilgang til fritidskortet. I løpet av 2021-22 skal Arendal inngå ny avtale med leverandør av digital løsning. Risør kommune vil følge prosessen og forsøke å sikre at vi finner løsninger som både bidrar til å inkludere barn og unge, møter eldres behov og mobiliserer hele befolkningen til aktiv deltakelse i samfunnet.

Det primære formålet med digitale løsninger for frivilligheten er å knytte tilbydere, mottakere, tilbud og behov sammen. I en innledende fase vil det være arbeidskrevende å ta en ny løsning i bruk, men målsetningen er løsninger som legger til rette for at innbyggere og frivillige lag og foreninger i stor grad kan administrere løsningen selv. Her er det flere gode eksempler å se til (som Arendal, Grimstad og Vennesla). Det er også nasjonale ordninger under etablering, som ungfritid.no og frivillig.no, som kan supplere risor.frivilligsentral.no, og det kan bli behov for løsninger utover dette. Målet er at det skal være enkelt for alle å finne og dele informasjon.

7.3.3 Utlån av utstyr

Skolene har egne lager med utstyr til utlån og flere lag og foreninger har også ulike ordninger for gjenbruk og anskaffelse av utstyr til medlemmer som ikke har tilgang til dette. Det er ønske om en tilgjengelig og funksjonell utlånsentral, og f.eks. BUA⁶ kan være en mulig løsning. Det vil kreve en innsats for å etablere og administrere ordningen, samt egnet lokale. Administreringen av en slik utlånsordning kan dekkes av frivillige, men krever innsats fra kommunen når det gjelder etablering og egnede lokaler.

⁶ <https://www.bua.io/>

7.3.4 Transport

Gang- og sykkelveier og kollektivtransport kan gjøre det lettere og tryggere for barn, unge og andre uten tilgang til bil å delta i aktiviteter. Kollektivtilbudet er svært begrenset. For en del av de som faller utenfor organiserte aktivitetstilbud, er årsaken mangel på tilgang til transport. Dette er en oppgave som kan dekkes av frivillige, men som krever tilrettelegging.

7.3.5 Frivilligsentral

«Frivilligsentralen» ivaretas av ansatte i Risør kommune som allerede jobber med, og vil få synergier av, at det frivillige arbeidet i Risør utøves på en god måte. Denne ressursgruppa støtter den overordnede «frivilligkoordinator»-funksjonen, med ansvar for å mobilisere og støtte frivillig innsats innenfor sine områder:

«FRIVILLIGSENTRALEN» og koordinering av frivillighet					
Overordnet organisering og koordinering av frivilligheten gjennom blant annet utnyttelse av tilskuddsordninger og digitale kanaler som: https://risor.frivilligsentral.no/ : Aktivitetskalender, nyheter, mm i Risør, http://frivillig.no/ : nasjonal oppslagstavle for oppdrag til nye frivillige, https://www.ungfritid.no/ : oppslagstavle for varige fritidsaktiviteter for barn og unge.					
	Oppvekst	Samfunnsutvikling			Helse og omsorg
	Kommunalsjef oppvekst	Kultursjef (utlyst stilling): Sentral oppgave knyttet til samhandling innen kunst, kultur, idrett og frivillighet. Ansvar for tildeling av økonomiske midler til lag og foreninger		NAV-leder	Rehabilitering og hjemmetjenester
Ressurs	BTI-koordinator	Kulturkoordinator	Biblioteksjef	Flyktning/Sosial	Fagutv. rehabilitering
Ansvar (blant andre)	<ul style="list-style-type: none"> Tverrfaglig samhandling for utsatte barn og unge Folkehelse 	<ul style="list-style-type: none"> Ungdommens programråd Kino/scene 	<ul style="list-style-type: none"> Språkcafé Sommerles 	<ul style="list-style-type: none"> Brukere med behov for aktiviteter Aktivitetsplikt 	<ul style="list-style-type: none"> Kosthold, trening, røykeslutt mm v/Frisklivssentralen Frokostverter/aktiviteter for eldre
Arena (blant andre)	Skolene som nærmiljøanlegg	Risørhuset Scenehuset	Biblioteket Litteraturrommet	Havnegata 8 Lisand Arbeidsparken	Frydenborgsenteret Tjenna Alderssenter

Frivilligsentralens styre vil være en viktig støttespiller i videreutvikling av sentralens funksjon.

7.3.6 AlleMed dugnad

For å mobilisere alle gode krefter i samfunnet bør vi gjennomføre en Alle Med dugnad/ «Vår dag», med bistand fra Frivillighet Norge. Frivillighetens år 2022 kan være et godt tidspunkt.

7.3.7 Veileder for frivillig innsats

Veilederen ([lenke til veilederen](#)) skal

- være et hjelpemiddel for å mobilisere frivillig innsats for og av innbyggerne i Risør
- bidra til å forebygge ensomhet og utenforskap gjennom å legge til rette for aktiviteter og fellesskap med andre
- legge til rette for at frivillige kan påvirke og delta i utviklingen av kommunen